

Zpráva o činnosti Regionálního muzea v Chrudimi v roce 2013

1. Úvod

Na základě výběrového řízení byla k datu 1. 7. 2013 Radou Pardubického kraje jmenována ředitelkou organizace Mgr. Martina Vítková. Organizaci řídila v době nepřítomnosti ředitele Naděžda Jungmannová.

V prvním pololetí byl z hlavní budovy do objektu K Ploché dráze 688 přestěhován depozitář nábytku. V uvolněné místnosti vznikla *expozice lidového nábytku a interiér jídelny dle architekta Jana Kouly*. V průběhu letních měsíců byl suterénní prostor jedné z konzervátorských dílen upraven na ateliér pro edukační činnost.

Prioritní akcí druhého pololetí bylo stěhování dvou depozitářů z druhého patra budovy v Široké ulici čp. 86 do objektu K Ploché dráze čp. 688. Depozitář textilu a depozitář kovů byly přestěhovány do konce listopadu. V místnosti plánované pro galerii probíhaly práce na obnovení parket, výmalba stěn, nátěry a opravy topných těles.

Do depozitářů se vrátily sbírkové plakáty z expozice *Umělecký plakát*. Plakáty byly dlouhodobě vystaveny v již nevyhovujícím prostředí v běžných sklech, která nerespektují světelné narušení papíru. V uvolněném prostoru byla obnovena parketáž, vyměněny žaluzie a instalována bílá zatemňovací roleta, přestěhovala se sem starožitná skříň z mobiliáře muzea. V expozici *Mozaika z dějin regionu* byl rekonstruován zvuk, který byl již řadu let v nevyhovujícím stavu, v důsledku čehož rušil dojem z jinak výborně připravené nadčasové instalace.

Úspěšně pokračovala spolupráce se školami všech stupňů formou výukových programů, tradiční prázdninový tábor i devátá muzejní noc tematicky navazovala na téma vyhlášené Městem Chrudim, což byla gastronomie. Muzejní noc se stala součástí projektu *Chrudim - město tří muzeí*, v jehož rámci byl Regionálním muzeem pro školy vytvořen edukační program *Poznáváme Chrudim*. Všechny akce měly úspěch a zvýšenou návštěvnost.

Pokračoval záchranný archeologický výzkum na obchvatu města. Vytápění muzejní budovy v Rybičkově ulici čp. 10 akumulacími kamny je dlouhodobě nevyhovující, ideální by byla rekonstrukce systému a výměna topných těles pro připojení na teplotnětechnickou soustavu Elektrárny Opatovice.

Z mateřské dovolené se k 1. 12. 2013 vrátila archivářka PhDr. Veronika Lánská, která nahradila Mgr. Petra Horáčka. K 31. 5. odešel do důchodu historik-etnograf Karel Pikhart. Z důvodu snížení příspěvku zřizovatele bylo k 31. 5. zrušeno místo konzervátora papíru.

2. Zhodnocení plnění zřizovatelem stanovených úkolů

Organizace plnila účel svého zřízení v souladu se zřizovací listinou a zřizovatelem schválenými ukazateli. Příspěvek na provoz i objemy čerpání investičního fondu a prostředků na platy byly dodrženy. Limit prostředků na platy činil 4 070 tis. Kč, skutečně byl čerpán ve výši 3 946 tis. Kč. Celkové vlastní příjmy činily 12 917,9 tis. Kč. Příjmy za vlastní výkony činily 4 551,4 tis. Kč. Plánované vstupné ve výši 90 tis. Kč skutečně činilo 180,3 tis. Kč. Plánované příjmy archeologických výzkumů ve výši 200 tis. Kč činily skutečně 4 316,7 tis. Kč, zejména záchranný výzkum obchvatu Chrudim. Muzeum získalo dotaci Ministerstva kultury na kulturní aktivity 24 tis. Kč prostřednictvím zřizovatele a dotaci z programu ISO D na restaurování sbírkového předmětu 13 tis. Kč. Ostatní příjmy činily 31,5 tis. Kč. Díky vyšším výnosům nebylo nutné zapojit plánovaný rezervní fond. Byl proveden odvod z investičního fondu zřizovateli téměř v plné výši 1 475 tis. Kč, zůstatek fondu byl pouhých 82 tis. Kč. Hospodářský výsledek 753 tis. Kč byl vytvořen z vyšších výnosů archeologie v souladu s Pravidly Pk pro provádění ZAV, ale také úsporami materiálu, energie a mzdových nákladů.

3. Péče o fond

- **akviziční činnost**

Sbírkový fond byl doplňován dle Sbírkotvorného programu RM v Chrudimi na léta 2009–2013. Do přírůstků bylo v programu DEMUS zapsáno 246 evidenčních čísel chronologické evidence, což představovalo 460 předmětů a souborů předmětů. Darem bylo získáno 20 kusů předmětů a jeden rozsáhlý soubor předmětů (1 176 ks) celkem od 7 dárců. Vlastním cíleným sběrem bylo získáno 427 předmětů, převážně materiálů archivní povahy.

- **evidence fondů**

Sbírkový fond obsahoval k 31. 12. 2013 celkem 135 550 evidenčních čísel sbírkových předmětů a jejich souborů. Je zapsán v centrální evidenci sbírek MK ČR pod evidenčním číslem sbírky MRU/002-05-06/132002 v šesti podsbírkách, a to archeologie, etnografie, historie, knihovna, přírodovědná a výtvarné umění. Hlášení do CES bylo realizováno 2x vzhledem k dlouhým dodacím lhůtám aktualizovaného výpisu z CES.

Podle zákona č. 122/2000 Sb. a plánu inventarizací byl ověřován evidenční a fyzický stav sbírkového fondu v 8 samostatných inventarizacích. V roce 2013 bylo celkem inventarizováno 12 925 sbírkových předmětů nebo jejich souborů.

V systematické evidenci v programu DEMUS byly zpracovány dle zákona č. 122/2000 Sb. přírůstky za rok 2010 a další předměty z chronologické evidence. Průběžně se prováděla obrazová digitalizace sbírkového fondu. K 31. 12. 2013 bylo digitalizováno celkem 29 982 evidenčních čísel. Přírůstková kniha za rok 2013, vedená v digitální podobě, byla po skončení kalendářního roku vytištěna a svázána do knižní podoby.

- **ochrana a uchování fondu**

Sbírkový fond muzea je chráněn podle interních směrnic a řádů. Všechny prostory muzea jsou vybaveny elektronickou zabezpečovací signalizací, budova sídla, budova K Ploché dráze čp. 688 a budova čp. 10 v Rybičkově ulici jsou vybaveny elektronickým monitorovacím systémem pro monitoring klimatu. V monitorovacích prostorách depozitářů i expozičních a výstavních prostorách byla využívána zvlhčovací i vysoušecí technika regulující výkyvy teploty a vlhkosti. Stav sbírkového fondu byl průběžně kontrolován při vlastní práci s fondem, při přípravě výstav, inventarizacích, systematické evidenci, poskytování badatelských služeb, zápůjčkách, stěhování atd. Ve všech prostorách muzea, kde se nacházejí sbírkové předměty, bylo v měsíci červnu dodavatelsky provedeno ošetření sbírek plynováním proti hmyzu, plesnám a houbám. Archiv pokračoval ve výměně starých dřevitých obálek za vhodnější obalový materiál.

- **restaurování a konzervování fondu**

Restaurování a konzervování fondu se provádělo převážně vlastními silami, ale pro vánoční výstavu byl dodavatelsky zrestaurován hřebíčkový automatofon z konce 19. století díky dotaci MK ISO D ve výši 13 000 Kč. V konzervátorském oddělení byly průběžně čištěny a ošetřovány nové přírůstky, předměty pro výstavy a předměty vybrané při inventarizacích. Celkově bylo dvěma konzervátory (tři pracovali pouze do května 2013) zrestaurováno 391, zakonzervováno 44 kusů sbírkových předmětů. Šlo převážně o předměty ze železa a slitin mědi z archeologických nálezů, část sbírky nábytku a skleněné podmalby pro Městské muzeum v Hlinsku.

- **vědecko-výzkumná práce**

Muzeum mělo plánováno 8 vlastních vědecko-výzkumných úkolů, které se průběžně plnily a výsledky byly i publikovány.

- a) regionální informatika – bibliografie Chrudimě – zpracovávána průběžně
- b) regionální výtvarníci – dokumentace současných výtvarníků – zpracovávána průběžně
- c) fortifikační systémy a panská sídla na území okresu Chrudim
- d) pozdně středověká keramika na Chrudimsku
- e) reklama v chrudimském tisku a automobilismus v Chrudimi v první polovině 20. století

- f) mapování invazních druhů rostlin okolí Chrudimě – zpracováváno průběžně
- g) dokumentace současné výroby v regionu – zpracováváno průběžně
- h) pivovarnictví v Pardubickém kraji

Výsledky DVVÚ v řešení archeologie byly prezentovány na konferencích Výzkumy v Čechách 2012, FORUM URBES MEDII Aevi XII a na konferenci Archaeologia historica 2013 v Kutné Hoře.

4. Odborná oddělení

- **archiv**

Pracoviště archiv získalo do sbírek vlastním sběrem celkem 425 ks sbírkových předmětů (plakáty, letáky, pozvánky fotografie, diapozitivy, kalendáře, apod., týkající se Chrudimi a blízkého regionu). Darem obdrželo celkem 3 ks sbírkových předmětů (1 ks listinný materiál a 2 ks fotografie týkající se osoby Ing. Rudolfa Ressela). Pracoviště průběžně digitalizovalo sbírkové předměty v počtu celkem 851 ks inventárních čísel (1 073 ks předmětů). Archiv vede také agendu zápůjček a výpůjček sbírkových předmětů. V systematické evidenci oddělení zpracovalo 44 ks archiv, 5 ks mapy a plány, 17 ks plakáty, 68 ks pohlednice, 7 ks diplomy, 393 ks fotografie, 5 ks videomateriál, 11 ks mince, 2 ks papírová platidla, 14 ks sfragistika, 161 ks medaile a odznaky. Inventarizována byla sbírka medailí a odznaků v počtu 1 536 ks a sbírka sfragistiky 1 165 ks. V průběhu roku proběhlo stěhování části depozitářů na nové pracoviště K Ploché dráze čp. 688.

- **archeologie**

V roce 2013 byla prováděna záchranná archeologická památková péče na území okresu Chrudim (ev. podle potřeby na dalším území Pardubického kraje) a s tím spojené služby ve smyslu zák. č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči v platném znění. Celkem bylo realizováno 74 akcí. Nejrozsáhlejší archeologický výzkum je stále výzkum při stavbě obchvatu Chrudimi, jehož 1. a 2. etapa byla zakončena a vytvořena obsáhlá nálezová zpráva. Archeologické pracoviště se podílelo na zpracování nálezů získaných z výzkumu před Hotelem Bohemia. Muzeum provádělo nedestruktivní archeologické průzkumy a zaměřování terénních reliktů v železnohorském prostoru (rýžoviště zlata na Okrouhlickém potoce, hrad Strádov, hrad Oheb, tvrziště Stoupec ad). Do II. stupně evidence bylo převedeno 1 757 inventárních čísel. Inventarizováno bylo 681 ks sbírkových předmětů. Digitalizováno bylo 428 ks.

- **etnografie a výtvarné umění**

Odborná činnost fondu etnografie byla koncem května přerušena z personálních důvodů odchodem kurátora sbírek K. Pikharta do důchodu. Výtvarné sbírky převzala ke své agendě ředitelka Mgr. Martina Vítková. V roce 2013 proběhlo stěhování fondu etnografie a lidového nábytku do nových prostor depozitáře K Ploché dráze čp. 688. Posledního listopadu byla zrušena expozice *Umělecký plakát* a v červnu byla zpřístupněna *expozice lidového nábytku a interiér jídelny dle architekta Jana Kouly*. Zinventarizováno bylo 1 069 artefaktů z výtvarné sbírky a 1 048 předmětů ze sbírky etnografické. Digitalizováno bylo 30 ks ze sbírky barokních soch a 20 snímků ze sbírky chrudimské gotiky. Byly pořízeny také kvalitnější digitální předlohy 27 Muchových plakátů.

- **historie**

Oddělení historie průběžně vede přírůstkové knihy a zapisuje přírůstky do chronologické evidence v programu DEMUS. V programu DEMUS bylo do systematické evidence převedeno 143 ks předmětů. Inventarizováno bylo 2 234 ks předmětů z podsbírký historie – vánoční ozdoby. Na sklonku roku došlo k přestěhování depozitářů kovů a textilu do depozitárních prostor mimo hlavní budovu. Probíhala příprava lokace, třídění a rovnání nábytku v nových prostorách depozitáře K Ploché dráze čp. 688.

- **sbírková knihovna**

V roce 2013 do sbírkové knihovny přibylo 42 svazků. Průběžně docházelo k doplňování čárových kódů na knihy v regionální knihovně a byly opravovány a doplňovány katalogizační záznamy. Inventarizace byla provedena u 1 917 svazků regionální knihovny.

- **přírodověda**

Hlavním zdrojem sbírkotvorných předmětů v období od jara do podzimu byl systematický sběr rostlin v terénu. U zoologických přírůstků se jedná o náhodný sběr v terénu. Nově byla získána geologická sbírka – 22 krabic hornin a minerálů z ČR a SR (1 176 ks celkem). Byla provedena inventarizace entomologie (3 275 ks). Přírodovědné pracoviště vytváří databanku informací a fotografií získaných v terénu. Pracoviště digitalizovalo osteologickou sbírku (210 ks) a provedlo fotografickou dokumentaci lokalit při sběru herbářového materiálu v terénu (100 ks). Herbářový a fotodokumentační materiál byl pořízen z těchto lokalit a jejich okolí: Chrudim, Rabštejnská Lhota, Filipov, Kameničky, Jeníkov – PP Louky u Jeníkova, Zubří, Hamry, Seč, Křižanovice, rybník Krejcar, Bítovany – PP Farář, Svobodné Hamry, Rohozná – PR Strádovka.

5. Odborná činnost ve vztahu k odborné veřejnosti

- **metodická činnost vůči organizacím Pk**

Muzeum poskytovalo v průběhu roku metodickou pomoc muzeím chrudimského regionu: Městskému muzeu ve Skutči (metodická pomoc při redeterminaci archeologické sbírky) a Chrasti, Městskému muzeu a galerii v Hlinsku, Muzeu loutkářských kultur Chrudim, Muzeu barokních soch Chrudim a mimo chrudimský region také v Městskému muzeu a galerii v Poličce, Městské zeleni Trutnov s.r.o. a Městské knihovně Chotěboř. Pomoc se tradičně soustřeďovala na oblast nové nebo novelizované legislativy, informací z okruhu muzejnictví, poradenství v oblasti péče o sbírky, konzervace, preventivní konzervace sbírek, ekonomie, pedagogiky, knihovnictví apod. Vzhledem ke svým specializacím poskytovalo muzeum metodickou pomoc a poradenství v oblasti péče o sbírky i dalším muzeím mimo chrudimský region. Ve spolupráci s ostatními muzei Pardubického kraje byla realizována putovní výstava *Pivovarnictví v Pardubickém kraji* a reprízována putovní výstava v projektu *Laus archaeologiae Klenoty z hlubin věků*. V roce 2013 probíhala aktivní spolupráce se stavebními úřady a úřady spojené s výkonem památkové péče v rámci výkonu archeologické památkové péče na okrese Chrudim.

- **zapojení do spolupráce s jinými subjekty**

Muzeum průběžně spolupracovalo na zajišťování archeologické památkové péče s Archeologickým ústavem AV ČR, spol. Terra Verita (zejména obchvat Chrudimi) a dalšími subjekty provádějícími ZAV. Muzeum nadále spolupracovalo s občanským sdružením Boii při doplňování expozic muzea Keltů na zámku v Nasavrkách. V průběhu roku spolupracovalo muzeum na přípravě a realizaci výstav, kulturně výchovných akcí a výzkumných úkolů se SOKA Chrudim, s dalšími muzei i galeriemi ČR, např. s Muzeem východních Čech v Hradci Králové, Městským muzeem v Chrasti, ve Skutči a Hlinsku, Regionálním muzeem ve Vysokém Mýtě a Litomyšli, Východočeským muzeem v Pardubicích, Národním památkovým ústavem, MěÚ Chrudim, Turistickým informačním centrem Chrudim, Chrudimskou besedou, MěÚ Nasavrky, Správou CHKO Železné hory, Státním zámek Slatiňany. Dále muzeum spolupracovalo se školami, firmami a občanskými sdruženími, např. GJR Chrudim, DDM Chrudim, SOŠ a VOŠ Chrudim, SŠZ a VOŠ Chrudim. Dále se ZŠ Hrochův Týnec, Vodními zdroji Chrudim s.r.o., Ekocentrem zelený dům v Chrudimi, Entosphinx, Záchranou stanicí STOP, Společností přátel Železných hor, Spolkem přátel hradu Rychmburka, Agrární komorou v Chrudimi a dalšími soukromými osobami. Muzeum spolupracovalo také s ČSOP Praha a CHKO Železné hory, se Správou lesů ČR (Lesní správa Nasavrky), s Archeologickým ústavem AV ČR v Praze, ev. s dalšími subjekty provádějícími archeologickou památkovou péči v regionu na záchraných archeologických výzkumech, publikačních aktivitách a přednáškách. Spolupracovalo s KARANT ZČU v Plzni při výzkumu zaniklých středověkých vesnic. Dále v oblasti archeologie

muzeum spolupracovalo s MěÚ Luže na tvorbě expozice na hradě Košumberku, s Domovem na hradě Rychmburku, Spolkem přátel hradu Rychmburka a OÚ Předhradí u Rychmburku na výstavách a realizaci přednášek. Spolupráce při získávání materiálů a historických fotografií s muzei Pardubického kraje a soukromníky pro výstavu *Pivovarnictví v Pardubickém kraji*, spolupráce s pivovary kraje. Spolupráce s Východočeským muzeem v Pardubicích na přípravě kalendáře.

Muzeum poskytovalo konzultace diplomových prací. Pro výstavní a studijní účely RM v Chrudimi bylo v roce 2013 uzavřeno 29 nových výpůjčních smluv a zapůjčeno 521 ks předmětů. Muzeum zapůjčilo jiným institucím 717 ks předmětů a uzavřelo s nimi 17 smluv.

Dlouhodobě zůstalo uzavřeno pro expoziční účely RM v Chrudimi 5 smluv pro 45 předmětů, pro dlouhodobé zápůjčky od muzea jiným institucím 16 smluv pro 193 sbírkových předmětů. Jednalo se o předměty zapůjčené např. Městu Chrudim, Památníku Ležáky, obecním úřadům v Nasavrkách a Kameničkách, městským úřadům v Heřmanově Městci a Luži, jednotě Orel Hlinsko, Městskému muzeu v Chrasti a Národnímu památkovému ústavu v Pardubicích pro mlýn v Ratibořicích a státní zámek Slatiňany. Dlouhodobé zápůjčky jsou každoročně fyzicky kontrolovány.

Muzeum je členem Asociace muzeí a galerií ČR, archeolog muzea je členem Východočeské regionální archeologické komise, knihovnice je členkou Knihovnické komise AMG.

- **badatelské služby**

Muzeum poskytovalo badatelské služby odborné i laické veřejnosti. Badatelské dotazy byly na muzeum směřovány formou písemných, telefonických i elektronických dotazů a formou osobních návštěv. Muzeum evidovalo 292 badatelů a zodpovězeno bylo 152 badatelských dotazů, převážná část dotazů byla směřována na sbírkovou regionální knihovnu a historické sbírky archivní povahy, archeologické sbírky a sbírku výtvarného umění.

- **muzejní knihovna**

Muzejní knihovna je evidována jako specializovaná knihovna na MK ČR pod evidenčním číslem 3036/2002. Knihovna obsahovala k 31. 12. 2013 celkem 36 648 knihovních jednotek a skládá se ze sbírkové a odborné příruční knihovny. Sbírková knihovna je evidována podle zákona č. 122/2000 sb. v CES. V průběhu roku 2013 bylo zapsáno do přírůstku 66 svazků, z toho 42 svazků náleželo sbírkové knihovně a 24 svazků odborné knihovně. Doplněvány byly regionální tisky, odborné publikace a odborné časopisy v celkové hodnotě 11 tis. Kč. Průběžně docházelo k doplňování čárových kódů na knihy v regionální knihovně a byly opravovány a doplňovány katalogizační záznamy. Knihovna měla 62 stálých registrovaných uživatelů, zodpovězeno bylo 52 badatelských dotazů. Muzeum pokračovalo ve spolupráci s Národní knihovnou v Praze na souborném katalogu, ze strany muzea bylo zasláno 559 záznamů. Inventarizace knihovního fondu byla provedena u 1 917 svazků sbírkové knihovny. Muzeum uskutečnilo 43 meziknihovních výpůjček. V badatelně je připojení k internetu i prostřednictvím wifi.

- **pořádání konferencí, seminářů a úzce odborných přednášek**

Muzeum bylo v březnu pořadatelem krajského kola *Ekologické olympiády* středních škol.

- **kulturně výchovná činnost muzea**

Muzeum se významnou měrou podílelo na tvorbě projektu *Chrudim - město tří muzeí*, který byl vytvořen pro podporu turismu a památkové péče. Sdružuje tři chrudimská muzea: Regionální muzeum v Chrudimi, Muzeum barokních soch, Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi a spolupracuje s Turistickým informačním centrem města. V rámci projektu byl vytvořen edukační program pro školy *Poznáváme Chrudim* (cyklus interaktivních prohlídkových tras). Ve spolupráci s GJR Chrudim a SOkA Chrudim byl realizován projekt *Po stopách zaniklých budov chrudimského gymnázia*. Program *Plakátování aneb letem světem reklamy* připravený ve spolupráci s Městskou knihovnou Chrudim byl pozastaven, momentálně se hledá nové téma spolupráce. Spolupráce s o. s. Ostrov přírody při Městské zeleni v Trutnově v rámci muzejního tábora – ornitologická

přednáška, obora se zvířaty. Edukátorka také pomáhala Regionálnímu muzeu ve Vysokém Mýtě při ukázce mlékařství na velikonočním jarmarku na zámku v Pardubicích. Připravila program pro děti příměstského tábora Východočeské galerie v Pardubicích a cyklus interaktivních přednášek *Příběhy skryté v zemi* v rámci projektu *Laus archaeologiae*, se kterým se účastnila konference v Praze a v Nečtinách u Plzně.

Tým složený z lektorky Mgr. B. Hlaváčové a přírodovědce muzea Mgr. S. Vylíčilové připravil několik soutěží a anket pro žáky a studenty škol všech stupňů: *Časová osa aneb od velkého třesku po současnost* a *Řeky, říčky, potoky a bystřiny Pardubického kraje*. Společně realizovaly také prázdninový příměstský tábor s tématem *Vzhůru ke hvězdám*. Mgr. S. Vylíčilová rovněž organizovala krajské kolo *Ekologické olympiády*. Dále byly realizovány přírodovědné exkurze pro veřejnost (2x geologická exkurze k výstavě *Národní geopark v Železných horách*, 1x exkurze *Po stopách větrné kalamity Ivan*). Muzejní pracovníci vedli praxe studentů SŠZ a VOŠ Chrudim a Univerzity Pardubice. a podíleli se na vedení a konzultování diplomových prací. V rámci oslav Mezinárodního dne muzeí (květen 2013) byla *Chrudimská muzejní noc* zaměřena na gastronomii a kulinářství. Lektorka Mgr. B. Hlaváčová zrealizovala soutěž *Muzejní betlém* pro MŠ a ZŠ.

6. Aktivity ve směru k široké veřejnosti

Muzeum připravilo v roce 2013 celkem 11 nových výstav ve svých výstavních prostorách o ploše 560 m², z toho 7 vlastních a 4 ve spolupráci s jinými subjekty. Součástí výstav byly i kvízy pro návštěvníky. Dále bylo přístupno 5 stálých expozic: *Umělecké řemeslo*, *Mozaika z dějin regionu*, *Alfons Mucha - Plakáty*, *Umělecký plakát* (do 30. 11. 2013), *expozice lidového nábytku a interiéru jídelny dle architekta Jana Kouly* (od 30. 5. 2013).

Výstavy ve výstavních sálech v přízemí objektu muzea: *Klenoty z hlubin věků* (7. 2. – 14. 4. 2013), *Národní geopark Železné hory* (20. 4 – 6. 7. 2013), *Hurá na dovolenou* (18. 7. – 1. 9. 2013), *Antické mýty jinak: exponáty ze sbírky Tomáše Pavlíka* (19. 9. – 14. 11. 2013), *Pivovarnictví v Pardubickém kraji* (28. 11. 2013 – 26. 1. 2014).

Výstavy ve vestibulu 2. patra: *Fajáns: lidová keramika* (24. 1. – 31. 3. 2013), *Secese ze sbírek RM v Chrudimi* (4. 4. – 25. 5. 2013), *Žehličky* (4. 7. – 1. 9. 2013), *Letem hmyzím světem* (5. 9. – 10. 11. 2013), *150 let GJR* (30. 5. – 27. 6. 2013), *Šťastné a veselé* (5. 12. 2013 – 31. 1. 2014).

Vitríny v přízemí obsahovaly postupně předměty vybrané k tématům: poklady středověkých záchodů, předměty k výrobě másla a nádoby na pití piva.

Výstavy mimo budovu muzea: ve spolupráci s Muzeem loutkářských kultur v Chrudimi byla vytvořena miniexpozice archeologických nálezů z Mydlářovského domu. Ve spolupráci se Sdružením Boii, os. a Východočeským muzeem v Pardubicích jsme se podíleli na instalacích výstavy *Keltové ve východních Čechách*. Mimo výstavní prostory muzea zmiňme vytvoření nové expozice na hradě Košumberku ve spolupráci s MěÚ Luže. Archeologické pracoviště se podílelo na tvorbě krátkodobých výstav ve sklepení hradu Rychmburka a na faře v Předhradí u Skutče (Spolek přátel hradu Rychmburka, OÚ Předhradí, Domov na hradě Rychmburk) – při této příležitosti byla uspořádána i odborná přednáška s projekcí. Dále probíhala spolupráce s archeologickými pracovišti muzeí Pk na přípravě pokračování projektu *Laus archaeologiae*. Příprava přírodovědné výstavy pro školy – *Život na louce*. Ve výletní restauraci Monako byla instalována krátkodobá výstava *Po stopách větrné kalamity Ivan*.

• publikační činnost muzea

Muzeum pokračovalo ve vydávání neperiodické publikace *Chrudimský vlastivědný sborník* (v pořadí č. 17) tematicky zaměřený na různé oblasti historie a archeologie. S dvouměsíční periodicitou bylo vydáno 6 čísel 22. ročníku regionálního časopisu *Chrudimské vlastivědné listy*. Odborní zaměstnanci muzea přispívali do *Chrudimských vlastivědných listů*, *Věstníku AMG*, *Východočeského sborníku historického*, *Studies in post-mediaeval Archaeology*, *Archeologie ve*

východních Čechách, *Fóra pro konzervátory-restaurátory*, do regionálního tisku, dalších odborných časopisů a rozhlasu.

Díky finanční podpoře Ministerstva kultury ČR byl vydán *Katalog archeologických nálezů z hradu Rabštejnka* (PhDr. J. Musil) jako pokračování ediční řady *Sbírky Regionálního muzea v Chrudimi*. Dále bylo v rámci doprovodného programu k výstavě *Pivovarnictví v Pardubickém kraji* vydáno 5 čísel novin *Pivovarský kurýr*.

- **přednášková činnost a ostatní aktivity**

Muzeum bylo pořadatelem dvou odborných přednáškových cyklů a samostatných přednášek a besed z oboru archeologie a přírodovědy. Doprovodným programem k výstavě *Pivovarnictví v Pardubickém kraji* byla 12. 12. ochutnávka spojená s besedou *Pivo o páté se sládky Jiřím Karlíkem a Lubomírem Lopauem z Pivovárku Na Kopečku ve Svitavách*. K výstavě *Antické mýty jinak* proběhly tři komentované prohlídky se sběratelem a autorem výstavy RNDr. et Mgr. Tomášem Pavlíkem. Součástí doprovodného programu byly i dvě tematické přednášky *Apollon a Paris* (3. 10.) a *Siréna a Titanic* (31. 10.).

Muzejní pedagožka průběžně připravovala pro školy pracovní listy a výukové programy k jednotlivým výstavám.

V rámci konání výstavy *Klenoty z hlubin věků* byl ve spolupráci s PhDr. J. Frolíkem, CSc. uspořádán přednáškový cyklus v prostorách RM v Chrudimi: *Poklady z archeologické sbírky aneb co se do výstavy nevešlo* (28. 2.), *Pravěk z chrudimského obchvatu: archeologický výzkum v l. 2011–2012* (28. 2.), *Zemědělci, kupci, řemeslníci a vojáci aneb středověk a novověk na obchvatu Chrudimi* (28. 3.), *Nové archeologické objevy na Chrudimsku* (28. 3.).

Na tento cyklus navázaly dvě komentované prohlídky výstavy *Klenoty z hlubin věků* realizované PhDr. J. Musilem a PhDr. J. Jílkem. Dne 14. 4. byla realizována přednáška PhDr. J. Musila *Záchranný archeologický výzkum na obchvatu Chrudimi v letech 2011–2013* v prostorách Východočeského muzea v Pardubicích. Dne 22. 4. byla na pozvání a pod záštitou děkana filozofické fakulty pana doc. PhDr. Pavla Vařeky, PhD. v prostorách Západočeské univerzity v Plzni přednesena přednáška *Výzkum zaniklých středověkých vsí na Chrudimsku*, dne 27. 11. přednáška *Keramická produkce pozdního středověku a raného novověku na pomezí východních a středních Čech*.

Ve spolupráci s Hamzovou léčebnou na Košumberku byla 29. 4. realizována přednáška *Středověký hrad Košumberk*. Dne 2. 5. byla ve spolupráci s Klubem seniorů a Městskou knihovnou v Chrudimi realizována přednáška *Město ve středověku*. Dne 13. 6. byly realizovány dvě přednášky v Trhové Kamenici. První s názvem *Co je to archeologie?* byla přednesena na místní základní škole, druhá přednáška *Počátky Trhové Kamenice aneb středověká archeologie k počátkům města*.

- **propagace a popularizace**

Muzeum propagovalo svou činnost formou vlastních internetových stránek www.muzeumcr.cz a prostřednictvím Facebooku, obojí pravidelně aktualizováno interními pracovníky. Dále umístěním reklam a odkazů na serverech jiných subjektů, v katalozích využívaných pro cestovní ruch, poskytováním propagačních materiálů, příspěvky do novin a časopisů, rozesíláním pozvánek na akce a nabídek edukačních programů školám. Ředitelka muzea a další pracovníci poskytovali rozhovory tisku, televizním a rozhlasovým stanicím. V době prázdnin proběhla soutěž o ceny v *Chrudimském deníku*, v němž se také na sklonku roku rozjízďel pravidelný čtrnáctidenní *Muzejní sloupek*.

- **návštěvnost**

Muzeum v roce 2013 navštívilo 10 125 návštěvníků. Zvýšený zájem veřejnosti byl jako každoročně o akce s volným vstupem do muzea. Jednalo se o Chrudimskou muzejní noc, Dny evropského dědictví, Bambiriádu a vernisáže. Volný vstup využilo 2 720 návštěvníků. Kulturně výchovné akce navštívilo 1 838 návštěvníků: přednášky a besedy 477, exkurze 39, program při

Chrudimské muzejní noci 911, dětský tábor 30, vernisáže 367, ekologickou olympiádu 21 a vánoční workshop 10 dětí, Bambiriádu 5 dětí. Vzdělávací programy pro školy absolvovalo 968 dětí. Vstupenku díky projektu *Chrudim - město tří muzeí* použilo 276 návštěvníků.

Návštěvnost byla v roce 2013 nadprůměrná, přesto však zaostávala za rokem 2012, kdy se sešlo otevření dlouhodobé expozice plakátů Alfonse Muchy, přírodovědná výstava *Les a Merkur pro chytré hlavičky*. Negativní vliv na snížení návštěvnosti mohla mít částečně skladba výstavního programu, která byla ryze odborná, *Laus archaeologiae*. Tato skutečnost je však dlouhodobě diskutovaným tématem v muzejnictví – usilovat o co nejvyšší návštěvnost za cenu pořádání neodborných, ale dětsky zábavných výstav, nebo jít cestou vyváženého výstavního programu, který nikdy nemůže dosáhnout maximálních počtů návštěvníků.

7. Provozní záležitosti

• zhodnocení hospodaření

Muzeum hospodařilo v souladu s Rámcovým plánem práce muzea na rok 2013, dílčími plány jednotlivých oddělení muzea a Plánem nákladů a výnosů na rok 2013. Vycházelo se z poskytnutých dotací a dosažených vlastních příjmů. Dotace zřizovatele – příspěvek na provoz z rozpočtu Pk činil celkem 8 324 tis. Kč, včetně dotace Ministerstva kultury na kulturní aktivity 24 tis. Kč, přiděleno prostřednictvím zřizovatele. Muzeum získalo dar Města Chrudimi na výstavu Národní geopark *Železné hory* ve výši 20 tis. Kč.

Hospodářský výsledek organizace činil 753 tis. Kč a je tvořen příjmy ze záchranných archeologických výzkumů v souladu s Pravidly Pk pro provádění ZAV (50 % po odečtení neplacených výzkumů), úsporou materiálu, energie a mzdových nákladů. Zvýšené příjmy ze vstupného i z archeologie byly zapojeny do provozních nákladů na novou budovu.

• podíl na celkovém rozpočtu

mandatorní výdaje činily	60,8 %
prostředky na akvizice činily	0,0 %
prostředky na restaurování a konzervování sbírek činily	0,02 %
celkových příjmů - dotace PK	64,2 %
- vstupné	1,4 %
- ostatní	1,9 %
- archeologie	33 %
- dotace a granty	0,4 %

• získané finanční prostředky

Muzeum získalo vlastními příjmy celkem 12 917 872, 24 Kč, z toho 4 316 655,15 Kč z archeologických výzkumů, základní vstupné činilo 148,6 tis. Kč, vstupné na programy 27,6 tis. Kč a vstupné na přednášky 4,2 tis. Kč. Plánované příjmy z ve výši 20 tis. Kč činily skutečně 22,9 tis. Příjmy z prodeje zboží plánované ve výši 20 tis. Kč dosáhly výše 31,5 tis. Kč, ostatní příjmy 9,15 tis. Kč. Granty od MK ISO D získalo 13 tis. Kč, příspěvek MK z programu kulturní aktivity činil 24 tis. Kč. Investiční fond nebyl zapojen. Také z důvodu odvodu zřizovateli. Celkem činily provozní příjmy 11,9 tis. Kč. Finanční prostředky ušetřené dobrovolnou prací pro muzeum nelze finančně vyčíslit, stejně jako dary sbírkových předmětů a nehonorané příspěvky do edičních materiálů apod.

• stav a čerpání fondů

Fond reprodukce majetku – 1 557 tis. Kč, z toho odvod do fondu zřizovatele ve výši 1 475 tis. Kč. Zůstatek ke dni 31. 12. 2013 činil 82 tis. Kč.

Rezervní fond – nebyl zapojen, zůstatek k 31. 12. 2013 činil 887 tis. Kč.

Fond odměn – nebyl zapojen, zůstatek k 31. 12. 2013 činil 100 tis. Kč.

• provedené opravy, pořízení investic

V souladu se závazkem vyplývajícím ze smlouvy o výpůjčce budovy sídla od Města Chrudim byly provedeny opravy ve výši 161,7 tis. Kč. Běžné opravy dosáhly výše 119 tis. Kč, opravy budovy K Ploché dráze čp. 688 činily 3,3 tis. Kč. Vlastními provozními prostředky byly do budovy K Ploché dráze čp. 688 vyrobeny závěsné systémy do depozitáře textilu. Z prostředků muzea byla provedena rekonstrukce zvuku v *Mozaice z dějin regionu*, dále rekonstrukce původních parketových podlah v prostorách přednáškové místnosti v přízemí a galerie ve 2. patře. Během listopadu a prosince byly odstěhovány pojízdné regály včetně historických a etnografických sbírek z hlavní budovy do depozitáře K Ploché dráze čp. 688.

- **personální obsazení**

Muzeum zaměstnávalo v roce 2013 celkem 18 přepočtených zaměstnanců, fyzických 21 osob, dvě zaměstnankyně byly na rodičovské dovolené po celý rok, jedna se vrátila do pracovního procesu v prosinci 2013. V organizaci pracovalo 7 vysokoškoláků (8 v první polovině roku), poměr odborného k obslužnému personálu byl 5:3.

V Chrudimi 10. 2. 2014

Zpracovala Mgr. Martina Vítková